

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРОГНОЗ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Політологія»
Спеціальність С2 Політологія
Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук
Протокол № 02 від 26.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Монолатій І.С.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політичний аналіз і прогноз
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Матвієнків Світлана Миколаївна
Контактний телефон викладача	+38(0342)59-61-46
E-mail викладача	svitlana.matviienkiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Цикл професійної підготовки. Нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Упродовж вивчення курсу згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Політичний аналіз і прогноз» є нормативною дисципліною зі спеціальності «Політологія» для освітньої програми бакалавр «Політології», яка викладається в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб здобувачі мали змогу застосовувати їх у прогнозуванні політичних явищ, процесів та ситуацій.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання нормативної дисципліни «Політичний аналіз і прогноз» є вивчення здобувачами сутності прикладного прогнозування політичних явищ, процесів та ситуацій, оволодіння навиками практичного прогнозування політики за допомогою широкого арсеналу дослідницького на аналітичного інструментарію. У процесі вивчення курсу здобувач повинен <i>знати</i>: -що таке політичне прогнозування і яке його місце у структурі політичної науки. -типи, рівні, алгоритм політичного прогнозування та його етапи. -принципи та процедури первинної обробки інформації. -особливості вибору методів політичного прогнозування від об'єкта аналізу. -основні методи і методики, що застосовуються у політичному прогнозуванні. -сутність і принципи політичного прогнозування -види політичних прогнозів і їх особливості -специфіку прогнозування процесів і явищ у різних сферах політики <i>вміти</i>: -здійснювати первинну обробку інформації, формувати емпіричну базу для політичного прогнозування -здійснювати прикладне політичне прогнозування відповідно до чітких алгоритмів і процедур -застосовувати різні методи і методики для прогнозування політики -формулювати висновки та рекомендації за результатами прогнозу політичних проблем -прогнозувати політичні явища і процеси	
4. Компетентності	
Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. Загальні компетентності	

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК-5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК-1. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки
СК-2 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки
СК-4 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності
СК-6 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні
СК-7 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, в тому числі з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.
СК-8 Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу
СК-9 Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців

5. Результати навчання

РН01 Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
РН05 Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності
РН08 Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки
РН09 Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки
РН11 Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності
РН13 Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні
РН14 Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
РН15 Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу
РН16 Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
четвертий	Політологія	другий	нормативний
Тематика курсу Тема 1. Вступ до курсу. Місце політичного аналізу та прогнозу в системі політичної науки Тема 2. Специфіка, типи та основні категорії політичного прогнозування Тема 3. Принципи, методи та основні етапи політичного прогнозування Тема 4. Моделювання соціально-політичних процесів Тема 5. Стратегія і тактика державно-політичного розвитку Тема 6. Моделювання міжнародних відносин Тема 7. Державно-управлінські рішення як об'єкт політичного прогнозування Тема 8. Футурологічні процеси цивілізаційного розвитку Тема 9. Постмодерні суспільно-політичні трансформації <i>Перелік питань для обговорення на лекціях та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання розміщені в системі дистанційного навчання.</i>			
7. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів передбачає: 1) поточний контроль – 20 балів; 2) написання контрольної роботи – 20 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру– 10 балів (з них 5 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення) Загальна кількість – 50 балів. Підсумковий контроль – іспит, проводиться згідно графіку навчального процесу в останній місяць семестру і виставляється за результатами виконання здобувачем передбачених навчальною програмою видів робіт – 50 балів Разом – 100 балів		
Вимоги до письмової роботи	Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. 3) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: виявлення розуміння сутності понять і термінів;		

	вміння структурувати основні принципи та методи дослідження; знання теоретичних засад, завдань, методів. Загальна кількість – 20 балів. Контрольна робота на стаціонарі виконується на передостанньому семінарському занятті. На заочній формі навчання роботу потрібно здати за 10 днів до початку сесії в електронному вигляді.
Семінарські заняття	Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні до 100 балів. При переведенні в загальні бали в сумі можна набрати 20 балів. Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями: – «відмінно» (90-100 балів) – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» (70-89 балів)– здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» (50-69 балів)– здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань;

	відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» (0-49 балів)– здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. 2) індивідуальної роботи. 3) підсумкової контрольної роботи. Допуск до підсумкового контролю передбачений за умов відсутності жодної заборгованості за лекційні і семінарські заняття та наявності не менше 26 балів, зароблених у різний спосіб під час практичних занять. Заборгованість ліквідується у часі консультативних годин викладача, відповідно до встановленого з ним графіка та форм відпрацювання, які носять індивідуальний для кожного студента характер. Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проєктів та контрольних (тестових) завдань та написання екзамену.
8. Політика курсу	
<u>Політика курсу</u> полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними. <u>Академічна доброчесність</u>: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді	

положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/>.

Відвідування занять Відвідування лекцій та семінарських занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт.

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти:

[Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](#)

Можливе зарахування окремих тем через проходження відповідних курсів на дистанційних платформах:

Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/prohnoz-miscevogo-byudzhetu/>

Курс лекцій Богдана Гаврилишина
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/bohdan-havrylyshyn-lecture/>

9. Рекомендована література

- Бей Г. А. Методологічні проблеми політичного прогнозування. *Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія*. Зб. наук. праць. Київ, 2012. Вип. 110. С. 46–55.
- Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 228 с.
- Горбатенко В. Футурологія і політика : монографія. Київ : Ака-демвидав, 2019. 288 с.
- Дерев'янка С.М., Матвієнків С.М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.
- Дерев'янка С. Наукове прогнозування політичних процесів. *Державна політика в гуманітарній сфері*: Матеріали круглого столу. Івано-Франківськ: вид-во "Плай", 2001. С. 26–31.
- Клим І.М., Матвієнків С.М. Політична криза: аналіз і технології врегулювання в сучасній Україні: монографія/ Клим І.М., Матвієнків С.М. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 220 с.
- Лепський, М.А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підручник. 2-е видання, доп. Запоріжжя: КСК-Альянс. 2022.
- Погорелова І.С. Особливості політичного прогнозування у міжнародних відносинах. *Політикус*. 2022. Випуск 5. С.14-21
- Поліщук І. Сучасне політичне прогнозування. *Медіафорум : аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*, 15, 2024. 61-76.

- Пугач В.Г. Навчальна програма дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування» (для магістрів). К.: МАУП, 2018. 21с.
- Ржевська Н. Політичне та стратегічне прогнозування: суть і ознаки. Політичний менеджмент. 2011. Випуск 6. С. 37-42.
- Ржевська, Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США: інституційний вимір: монографія. Дрогобич: Коло. 2012.
- Стичинська А.Б. Військово-політичне прогнозування як умова забезпечення національної безпеки держави. Актуальні проблеми політики. 2022. Вип. 69. С. 101-107
- Семенюк Ю., Голинський І., Виокремлення та обґрунтування основних складових суспільно-політичної обстановки. Політичне життя. 2020. № 1. С. 130-137.
- Тоффлер О. Третя хвиля / Пер. з англ. А. Євса. К.: Всесвіт, 2000. 480с.
- Швидюк С. М. Політичне прогнозування : навч.-метод. комплекс. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. 47 с.
- Gerald Schneider. Forecasting political developments with the help of financial markets. Predicting the future in science, economics, and politics / Wayman, Frank Whelon. – Cheltenham, UK : Elgar, 2014. S. 213-231.
- Rosanna E. Guadagno, Karen Guttieri. Fake News and Information Warfare: An Examination of the Political and Psychological Processes From the Digital Sphere to the Real World. January 2021. In book: Research Anthology on Fake News, Political Warfare, and Combatting the Spread of Misinformation (pp.218-242)

Викладач

С. М. Матвієнків